

dva mjesta) u duhu njem. gotike. U Budimu su nastale renesansne minijature (35 listova), od kojih se neke dovode u vezu s mladenačkim stvaralaštvom J. Klovića (boravi u Budimu 1524–26). — Korice su prekrivene srebrnim baroknim okovom s pozlaćenim medaljonima svetaca i grbom biskupa Mikulića (1688–94).

LIT.: *D. Kniewald*, Misal čazmanskog prepošta Jurja de Topusko i zagrebačkog biskupa Šimuna Erdődyja, Rad JAZU, 1940, 268. — Minijatura u Jugoslaviji (katalog), Zagreb 1964. — *M. Cionini-Visani*, Julije Klović, Zagreb 1977, str. 13, 22, 80. — Riznica zagrebačke katedrale (katalog), Zagreb 1983. — *A. Badurina*, Minijature u Hrvatskoj, u knjizi: Minijatura, Umjetnost na tlu Jugoslavije, Beograd–Zagreb–Mostar, 1983. R.

MISAL TROGIRSKIH KANONIKA (*Missale Canonorum Traguriensium*), iluminirani rukopis iz 1394 (?), u riznici katedrale u Trogiru. Od 37 inicijala 12 prikazuje Kristov život. Osim njih, u Misalu je i slika *Raspeća* na zlatnoj pozadini (uz Krista na križu Bl. Dj. Marija i Sv. Ivan); ta minijatura kao i inicijali stilski su bliski bolonjskoj minijatorskoj školi XIV. st.

LIT.: Minijatura u Jugoslaviji (katalog), Zagreb 1964.

A. Bad.

MISERA, Edmund, slikar amater (Brno, 24. X. 1848 — Beč, 23. IX. 1935). Austr. časnik, službovao u Mostaru 1879–83. Slikao u akvarelu, preciznim crtežom, predjele i građevine u Dalmaciji (slapovi Krke, samostan Visovac, utvrde Dubrovnika, Stona, Hvara i Trogira, Zadar, Split, Knin, ruševine u Solinu) i Boki kotorskoj (manastir Savina, Kotor, Crkvice). Ti akvareli imaju pretežno dokumentarnu vrijednost.

LIT.: *M. Schneider*, Gradovi i krajevi na slikama i crtežima od 1800. do 1940 (katalog), Zagreb 1977. R.

MIŠ, Jelka, skupljačica folk. tkanina (Dubrovnik, 2. X. 1875 — 8. II. 1956). Učiteljica u okolici Dubrovnika i u Konavlima. Skupljala je uzorke konavoskoga veza, poprsnice i orukavlja, a svoju bogatu zbirku ostavila Dubrovačkome muzeju. Osnovala u Cavtatu Veziličku udrugu, koja je kao Vezilička škola 1921–45. odgajala vezilje konavoskoga veza i znatno pridonijela održavanju folk. baštine Konavala.

LIT.: *K. Bene-Bošković*, Konavoski vez u prošlosti i danas, Konavoski zbornik, 1982, 1. R.

MISČEVIĆ, Radovan, arhitekt i urbanist (Andrijević, 9. XII. 1925). Diplomirao na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu 1953, doktorirao na Arhitektonskome fakultetu u Beogradu 1978 (*Procesi i planiranje urbane transformacije metropolitanskih aglomeracija s primjenom na situaciju grada Zagreba*). U Urbanističkom institutu Hrvatske izradio je niz prostornih planova (općine Osijek, Vukovar, zagrebačka regija), urbanističkih planova (Osijek, Vukovar, Pula, Conakry u Gvineji), planova turističkoga razvitka (Slavonija, općina Pula), planova rekonstrukcije i revitalizacije (osječka Tvrd, prostor Arene u Puli) i središnjih gradskih prostora (centar Zagreba, »Novi Vukovar« u Vukovaru, Trg A. Starčevića, »Veruda« u Puli, »Mađari« i »Kamenik« u Skoplju, Mukinje na Plitvicama). Realizirao je veći broj stambenih i javnih zgrada (poljoprivredna banka, stambeno-poslovna zgrada u bloku Centar, trgovački centar na Trgu A. Starčevića — sve u Osijeku; stambene zgrade u Puli i Nazorovoj ul. u Zagrebu). Sudjelovao je na natječajima za hotele u Ogulinu, Topuskome i Zagrebu, stambeni blok III u Novom Beogradu, Trg Revolucije u Ljubljani, Split III, centralno gradsko područje Vukovara; za uređenje Trga bana Josipa Jelačića, središnjih gradskih područja Trnja te Donjega grada — sve u Zagrebu. S K. Tangeom dijeli I. nagradu na međunarodnom natječaju za centar Skoplja (s F. Wenzlerom).

BIBL.: *Arhitekt Radovan Mišćević, Urbanizam, arhitektura, planovi, projekti, realizacije*, Zagreb 1980.

LIT.: Urbanistički institut SR Hrvatske 1947–1987 (monografija), Zagreb 1988. Z. Kol.

MIŠE, Jerolim, slikar (Split, 25. IX. 1890 — 14. IX. 1970). U Splitu pohađao Graditeljsku školu, a u Zagrebu (1910/11) Privremenu višu školu za umjetnost i umjetni obrt (O. Iveković). Zapaženi su njegovi rani portreti i oštra kritika objavljena u »Zvonu« 1911. o slikarstvu M. Cl. Crnčića, zbog koje je morao napustiti školu. Studij nastavlja u Rimu 1911–13 (Istituto di Belle Arti) i Firenci 1913/14 (Accademia internazionale). Prikaze lik. života objavljuje 1912–13. u »Novome listu«, »Pokretu«, »Steklišu«, »Slobodi«, »Pijemontu«, »Zvezdi«. Poslije povratka iz Italije priređuje u Splitu samostalnu izložbu (1914). Prve godine rata provodi u vojsci (u Glini 1915–17), potom je profesor u Krapini (1917–19), Slavnskome Brodu (1919–22) i Zagrebu (1923–37). Sudjeluje na izložbama Proljetnoga salona (od 1916), na jugosl. izložbama u Parizu (1919) i Londonu (1930), te na međunarodnoj izložbi u Philadelphiji

J. MIŠE, *Borovi u Supetru*. Beograd, Zbirka Flögel

(1926). Na studentska putovanja odlazi u München, Dresden i Berlin (1922), te nekoliko puta u Pariz. Kritike i članke o našem umjetničkom životu između dva rata objavljuje u »Savremeniku«, »Književnoj republici«, »Književniku« (pod pseudonimom *Rome*) i »Hrvatskoj reviji«. Izlaže s Grupom nezavisnih umjetnika, s Grupom četvorice (Babić, Becić, Miše, Vanka), s Grupom trojice (Babić, Becić, Miše) i samostalno u Splitu (1914, 1926, 1938, 1960, 1966, 1970), Slavnskome Brodu (1922), Zagrebu (1926, 1937, 1940, 1955, 1960, 1966, 1968), Beogradu (1939), Zadru (1962) i Rijeci (1964). Predavao je na akademijama u Beogradu (1937–41) i Zagrebu (1943–61). Bio je član JAZU od 1952.

Mladenačke težnje približile su ga Meštroviću i njegovu umj. programu, a u traženju vlastita izraza M. je bio sklon linearizmu sa značajkama secesije (*Molitva*, 1914). U ranim portretima (*Manuška*, 1914; *Portret brata*, 1916) izgrađuje svoju stilistiku plošnim rješenjima, osebujućom impostacijom likova i smjelim odnosima boja. Snažnom bojom i dubokim psihološkim poniranjem slika dva *Autoportreta* (1914, 1922). Poslije boravka u Njemačkoj (1922) i Parizu (1925), kada upoznaje djela Cézannea, Van Gogha, Renoira i njem. ekspresionizma, napušta linearnost i dekorativnost svoje rane faze. Slike prostorno produbljuje naglašavajući volumen i geometrijsku strukturu oblika. Tomu konstruktivističkomu razdoblju (1923–28) pripadaju dalmatinski krajolici (*Pučiće*, 1923) i portreti tvrde modelacije (*Djevojčica s cvijetom*, 1926). Krajem 20-ih godina oblik svladava čistom bojom (*Crvene kuće*, 1930; *Selo u Slanom*, 1931). U najvažnijemu stvaralačkom razdoblju (1930–35) slika cézannistički uravnotežene kompozicije slobodnih kromatskih odnosa (*Vrč i šunka*, 1931; *Karfiol*, 1932). Već od prvih izložaba priznati portretist (slikao je E. Vidovića, T. Ujevića, J. Kosora, M. Krležu), osobito se ističe u dječjim portretima (*Portret sina*, 1927; *Djevojčica*, 1929; *Mala skitnica*, 1932). U pojedinim djelima naglašena je sklonost prema socijalnim motivima (*Dvorkinja*, 1931; *Stara preljia*, 1935). Od 1937. slika mekšim impresionističkim načinom, povezujući svoj lik. doživljaj naših ljudi i krajeva s novim kolorističkim harmonijama (*Djevojka pod maslinom*, 1937; *Šoltanke*, 1937; *Pranje poda*, 1938). Atmosferu primorskih krajolika osvaruje snažnim bojama i kratkim potezima kista (*Rogač na Šolti*, 1940; *Bašćansko polje*, 1950). Pedesetih i šezdesetih godina slika pejzaže i mrtve prirode u prigušenim tonalitetima, pomirujući cézanneovsku modelaciju s matisseovskim obrisom. Među mnogim Mišeovim crtežima ističu se mapa *Naši dragi savremenici* (1943) i pejzaži *Marjanskoga ciklusa* (1959–67). Svojim kritikama, teoretskim tekstovima i slikarskim djelovanjem M. je jedna od najistaknutijih ličnosti u hrv. umjetnosti prve pol. XX. st.